

**R. P. Sebast. Izquierdo Alcarazensis Soc. Iesv, svpremis
Inquisitionis Senatvs Censoris, Et Olim Complvti SS.
Theologiæ Professoris. Pharvs Scientiarvm**

Izquierdo, Sebastián

Lugduni, 1659

Quæst. 4. Quid sit necessarium in vniversum. quid necessitas. Et
quotuplex.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95620](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95620)

94 Sexto sequitur; impossibilitatem, aliaque prædicata, quæ verè de chymis dicuntur, necessaria omnino illis esse; non quidem necessitate existentiæ absoluta, (in quo decepti sunt Recentiores, qui impossibilitatem chymicarum cum Deo identificant) sed necessitate quiditativa, eaque vel absoluta, vel conditionata, aut necessitate existentiæ conditionata, penes diversos modos, quibus cuiusmodi prædicata verè enuntiantur de chymis, iuxta etiam dicta. Et quoniam omne necessarium, quæ tale, possibile sit necesse est, id est, potens esse ea ratione, quæ necessariò est. Conficitur, impossibilitatem, aliaque prædicata verè convenientia chymicis, verè esse illis possible, id est, potentia convenire, convenientia scilicet quiditativa, aut existentiæ conditionata illi annexa. Quocirca possibilitas (sicut de impossibilitate diximus) in existentialem, & quiditativam distinctionis gratia diuisa esto pro dicendis deinceps.

95 Septimò sequitur: bifariam posse esse aliquid absolute impossibile; atque adeò absolute connexum cum contradictione. Primò: ab intrinseco, & per essentiam suam. Secundò: partim à conditione sibi extrinseca, & accessoria; purificata tamen, atque ita constituenta absolute talem impossibilitatem, connexionemque cum contradictione. Huiusmodi autem conditio, aut necessaria potest esse, aut contingens in sua purificatione. Impossibile ab intrinseco simpliciter, & absolute est impossibile, chymeraque appellatur; & idem est de impossibili à consortio conditionis necessariò purificata: impossibile verò à consortio conditionis contingenter purificata, solum dicitur impossibile ex suppositione conditionis; absolute autem possibile, quia antecedenter ad talem suppositionem possibile est. Ob idque ne ex dicta quidem suppositione dici solet chymera, tamen congruè dici possit. Sit pro exemplo primi impossibilis unio extremorum non vniibilium, quæ ab intrinseco, & suo conceptu connexa est cum ipsis extremis sibi essentialiter oppositis; atque ita mediata cum suo contradictorio, quod illa inferunt; & consequenter cum duobus. Pro exemplo autem secundi sit secundus Deus, qui ex suppositione necessaria unici veri Dei sibi oppositi cum suo etiam contradictorio, & consequenter cum duobus connexus est. Pro exemplo denique tertij sit fides diuina de existentia peccati absolute non existentis, quæ ex suppositione absolute non existentie peccati, cum duobus etiam contradictoriis connexa est.

QVÆSTIO III.

Quid sit contingens in vniuersum; quid contingentia; & quod duplex?

96 Contingens dicitur vniuersè id, quod ita potest existere, vt etiam possit non existere. Vnde contingentia potentia quædam est ad vtrumvis; nimirum ad existendum, aut non existendum; seu potius indifferentia quædam ad vtrumvis coalescens ex duplici potentia, altera ad existendum, & altera ad non existendum; Vnde contingens sumptum formaliter, concretum quoddam est nostro modo concipiendi ex subiecto, quod contingens dicitur, & ex duplici potentia, altera ad existendum, & altera ad non existendum; quæ vtrique potentia simul accepta, contingentia formalis est.

97 Diuiditur autem contingens ita vniuersè sumptum; primò in contingens metaphysicè, physicè, & moraliter. Contingens metaphysicè dicimus, quod simpliciter tale est. Contingens autem physicè, quod tale est etiam naturaliter; Contingens denique moraliter, quod etiam moraliter. Quos terminos alibi in simili sæpè explicuimus. Vnde patet; omne contingens moraliter etiam physicè, & metaphysicè contingens esse; & omne contingens physicè, etiam metaphysicè; sed non vice versa. Secundò contingens in existens, & non existens diuidi potest. Tertio: in proximè, & remotè contingens. Quartò: in contingens absolute, & quod nullà expectatà conditione tale est; & contingens ex suppositione, quod tantum est tale ex hypothese conditionis. Quæ si fuerit impossibilis, contingens ex suppositione absolute erit, vel impossibile, vel necessarium. Si verò fuerit contingens, aut necessaria, contingens ex suppositione absolute etiam erit contingens. Quintò: contingens in liberum, & non liberum diuidi potest, seu potius in liberum in se, & liberum tantum in causâ. Nullum enim contingens est, quod ab aliqua libertate non ducat originem; atque adeò, quod non possit aliquo modo, saltem in causâ dici liberum, prout ex dicendis in sequentibus apparebit.

QVÆSTIO IV.

Quid sit necessarium in vniuersum quid necessitas; & quod duplex?

98 Quamuis possibile, & impossibile contingens, iuxta communè, & magis propriam loquutionem respectu tantum ad existentiam, siue ad actum existendi talia dicantur, vt in quæstionibus præcedentibus visum est. Necessarium tamen latius communiter solet accipi, pro eo, quod ad quemvis actum necessitatum; atque adeò ad actum contradictorium impotens est. Quocirca aliud est necessarium in existendo; aliud in essendo quidpiam; aliud in causando; aliud in cognoscendo, &c. Nihilominus, quod frequentius, loquendo absolute, necessarium vocari solet, necessarium est in existendo, aut etiam in essendo, quod est. Cetera enim potius necessitata ad actum, cum quo conneantur, quàm necessaria absolute veniunt dicenda. Etenim necessitas in vniuersum, quæ quoduis subiectum ad quemvis actum necessitatum dicitur, aliud non est à connexionione, qua tale subiectum cum tali actu connexum est. Quo fit, vt necessarium, siue necessitatum formaliter concretum quoddam sit nostro modo concipiendi coalescens ex subiecto, & actu connexionis, qua subiectum ipsum cum alio quopiam actu connexum est: necessitas autem formaliter in connexionione ipsa consistit. Ex huiusmodi autem positiva necessitate, seu connexionione nascitur tanquàm proprietas quædam in se subiecto necessitato ad actum impotentia ad contradictorium. Quo iure necessarium in existendo eo ipso ad non existendum impotens est.

99 Aliter, & quidem æquiuocè accipi solet necessarium, pro requisito ad aliud quidpiam. Et quoniam requisitum ad aliud, id solum dicitur, quod terminus est connexionis eius, efficitur, vt necessarium huius acceptionis veluti correlatiuum sit necessarij alterius. Posito enim, quod subiectum quoduis ad quemvis actum necessitatum est; atque

adeo impotens esse sine illo; nequit non esse talis actus ad tale subiectum requisitus, seu necessarius, ut illud sit. Quare licet in hac quaestione potissime agamus de necessario prioris acceptionis; nonnulla tamen ex dicendis in ea necessario etiam posterioris sua propositione seruata, venient aptanda.

100 Porro necessarium prioris acceptionis, seu potius necessitatum ad actum, aliud imprimis metaphysicè, aliud physicè, & aliud moraliter tale est, penes connexionem scilicet, aut metaphysicam, aut physicam, aut moralem, quâ illud cum actu connexum est. Quid sit autem connexio metaphysica, quid physica, & quid moralis, cum *disput. 2. quest. 5.* tum *alibi* iam est explicatum, tum *infra disput. 14.* magis ex professo explicabitur. Vnde necessitatum ad actum, aut immediatè, siue proximè, aut mediatè, siue remotè potest tale esse penes connexionem immediatam, aut mediatam, quam habet cum actu. Deinde necessitatum ad actum, aut absolutè, aut ex suppositione tale esse potest. Absolutè quidem, si tale sit, nulla conditione expectata. Ex suppositione verò, si tale sit tantum ex hypothesi conditionis. Ex quibus patet, quomodo necessarium specialius sumptum pro necessitate ad existendum, aut metaphysicè, aut physicè, aut moraliter tale esse possit, necnon aut absolutè, aut ex hypothesi conditionis. Quæ conditio si sit contingens, necessarium ex eius hypothesi absolutè contingens erit, si autem sit conditio impossibilis, necessarium ex eius hypothesi absolutè necessarium non erit; sed vel impossibile, vel contingens; si denique conditio sit necessaria, necessarium ex eius hypothesi absolutè etiam necessarium erit.

101 Aduerto hic; Recentiores quosdam opinari, necessitatem metaphysicam ex genere eorum prædicatorum esse, quæ non suscipiunt magis, & minus, nullamque subinde necessitatem metaphysicam maiorem aliâ esse posse; & consequenter neque ullum ens posse esse magis necessarium, aut magis, necessitatum metaphysicè, quam aliud. Quo iure censent, Deum non esse magis necessarium in sua existentia, quam sunt creature possibiles in sua possibilitate. Mouentur autem: quia quævis necessitas metaphysica excludit omnem contingentiam, omnemque potentiam ad oppositum: nullumque propterea metaphysicè necessitatum ad aliquem actum magis impotens, quam aliud potest esse ad contradictorium. Ex quo inferunt, nullum metaphysicè necessitatum ad aliquem actum magis necessitatum ad illum posse esse, quam aliud.

102 Ego verò censo, necessitatem in vniuersum ex genere eorum prædicatorum esse, quæ magis, & minus suscipiunt; atque adeo intra quoduis necessitatis genus, vnam maiorem aliâ esse posse; vnumque proinde ens magis necessarium, aut magis necessitatum, quam aliud. Et quidem intra genus necessitatis moralis, atque etiam physicæ id prorsus est indubitabile: cum certum sit, inter necessaria, siue necessitata moraliter, atque etiam physicè quædam necessaria, siue magis necessitata, quam aliâ esse. E. g. necessariū moraliter est, ut in integrâ ciuitate sit aliquis homo peccator; sed magis necessarium moraliter est, ut sit aliquis homo peccator in integro regno. Necessarium moraliter, est ut quatuor, aut plures mathematici probi, & docti testantes de existentia comete à se ipsis visi in Germaniâ non mentiantur; sed multò magis necessarium moraliter est, ut non sint mentiri quotquot testati sunt hæcenus Romam existere. Quare quilibet intellectus magis est necessitatus ad credendum, Romam

existere ob testimonium omnium, qui de eius existentia testati sunt, quam ad credendum existisse in Germaniâ cometam ob testimonium eorum mathematicorum. Similiter. Naturaliter est necessarium, ignem exiguum calefacere; sed magis necessarium est naturaliter, solem illuminare: maiori siquidem, & strictiori iure naturali est citrà omne dubium debita illuminatio soli, quam calefactio igni exiguo; maiusque proinde esset miraculum negare Deum soli concursum debitum ad illuminandum, quam fuit negare igni Babylonico concursum debitum ad tres pueros calefaciendos, & comburendos. Naturaliter etiam est necessarium, cæcum non recuperare visum amissum; sed multò magis est necessarium naturaliter mortuum non recuperare vitam amissam: maiusque proinde miraculum Christi Domini fuit suscitare Lazarum mortuum, quam restituere cæco visum amissum. Itaque inter necessitates morales, atque etiam naturales, seu physicas alias aliis maiores esse prorsus est certum.

Vnde ego argumentum defumo ad idem ipsum 103; asserendum de necessitatibus metaphysicis: quia nullus est titulus, cur inter illas & non inter has possint aliæ aliis esse maiores. Necessitas quippe moralis, aut naturalis idcirco potest esse maior aliâ sui generis, quia connexio extremorum, in qua consistit, iuxta dicta, strictior, & firmitior aliâ esse potest: sed connexio extremorum, in qua etiam consistit necessitas metaphysica, strictior, & firmitior aliâ esse potest; cum id sit proprium cuiusvis colligationis, seu vinculi, seu nexus extremorum, qualis est omnis connexio, ut constat: Igitur necessitas itidem metaphysica maior aliâ sui generis esse potest. Nec refert, quamuis necessitatem metaphysicam excludere omnem potentiam ad oppositum, quominus vna maior aliâ esse possit. Ex quo orta est Recentiorum deceptio: quia etiam quævis necessitas moralis excludit omnem potentiam moralem ad oppositum, & quævis necessitas naturalis omnem potentiam naturalem: & nihilominus quævis earum maior aliâ sui generis esse potest, ut vidimus. Ex eo enim, quod aliquod vinculum nullâ potentia infringi possit, non sequitur esse impossibile aliud illo strictius, & firmitus, quod nulla itidem potentia possit infringi.

Cuius ratio vniuersalis à priori est: quia bene 104 fieri potest, sepeque fit, ut formæ, formalitatesve eiusdem generis valde inter se inæquales sint, & nihilominus in excludendis formis, formalitatibusve contrariis prorsus conspirent. Sic enim, quævis bonitas reddens subiectum bonum simpliciter omnem malitiam oppositam excludit ab illo: quia bonum ex integra causa; & nihilominus nulla est eiusmodi bonitas, quæ maior, aut maior aliâ esse non possit, sepeque fit. Sic quævis gratia habitualis omne peccatum mortale excludit à subiecto, cui inest; & tamen inter gratias habituales aliæ maiores, aliæ minores aliis sunt. Sic ergo pariter etsi quævis connexio, quævisque subinde necessitas metaphysica excludat à subiecto, cui conuenit, omnem potentiam ad oppositum stare cum eo bene poterit, quod inter connexiones metaphysicas aliæ aliis strictiores, atque adeo inter necessitates metaphysicas aliæ aliis maiores sint. Stet igitur ita esse.

Ex his inferemus suo loco necessitatem, quam 105 Deus habet in essendo, & in existendo infinite maiorem esse necessitate, quam habent cætera cuncta in essendo id, quod quiditatiue sunt; aut etiam in existendo ex hypothesi, quod existant; tametsi necessitates istæ, omnes sint metaphysicæ. Quoniam necessitas

Disp. X. De variis statibus rerum. Quæst. V. 285

necessitas in essendo, tam quiditatiue, quam existentialiter, siue absolute siue, conditionate perfectio quadam est rerum possibilitium, quibus hoc ipso, quod est bonum habere esse quoquomodo, nequit non esse etiam bonum habere illud necessarium. Vnde penes maiorem, aut minorem perfectionem earum maior, aut minor earumdem necessitas in habendo esse taxanda est. Consequens enim est, ut, quo perfectius esse vnaqueque habet, perfectiori modo, atque adeo magis necessarium illud habeat. Cumque Deus ens sit infinite perfectus, atque adeo infinite perfectius esse habens, quam cetera cuncta: cohiscitur, necessitatem, quam Deus habet in essendo tum quiditatiue, tum existentialiter, tum conditionate, tum absolute infinite maiorem esse necessitate, quam habent in essendo cetera cuncta, quâ ratione illa necessarium habent esse: nimirum quiditatiue, tum conditionate, tum absolute: existentialiter vero tantum conditionate, iuxta dicta *disput. 10. quæst. 1.* In existendo enim absolute nihil præter vnum Deum habet necessitatem metaphysicam, ut est notissimum.

QVÆSTIO V.

Quanam propositiones evidentes, aut aliàs certæ, seu per se notæ, seu demonstratæ ex terminis huius disputationis in superioribus expositis eliciantur, tum inter se, tum cum terminis præcedentium collatis?

106 **D**ico elici, quæ sequuntur.

Propositio 1.

107 Omne coniunctum ex duobus extremis contradictoriis oppositis impossibile metaphysice est.

Hæc propositio in principium evidentissimum statutum *disput. 9. quæst. 5. propositio. 1.* recedit; proindeque æquæ atque illud cunctis est evidens. Videantur dicta *ibi*.

Propositio 2.

108 Quidquid cum duobus extremis contradictoriis oppositis metaphysice connexum est chymera impossibilis est.

Hæc propositio ex primâ venit facile demonstranda, iamque *suprà quæst. 2. num. 45.* demonstrata est. Ex eâ autem sequitur manifestè: quidquid cum aliquo impossibili necessarium connexum est, id necessarium esse impossibile; siquidem connexum cum duobus contradictoriis idcirco impossibile est: quia coniunctum duorum contradictoriorum impossibile est.

Propositio 3.

109 Omnis chymera impossibilis cum duobus extremis contradictoriis oppositis est metaphysice connexa.

Hæc propositio *quæst. 2. num. 47.* est demonstrata. Videatur *ibi* eius demonstratio.

Propositio 4.

110 Omnis chymera impossibilis cum aliquo con-

ceptu possibili sibi metaphysice opposito est metaphysice connexa.

Quia est connexa cum duobus contradictoriis iuxta *propositio. 3.* Ex quibus alterum debet necessarium esse possibile, cum debeat necessarium esse existens, ne verumque simul deficiat contra *propositio. 1. statutam disputatione 9. quæst. 5.* Extremum autem contradictionis existens hoc ipso, quod alteri opponitur ipsi chymera cum eo connexa opponatur necesse est; siquidem oppositum termino connexionis, & connexioni oppositum est, cum nequeat simul esse cum A id, quod nequit simul esse cum B, sine quo A esse non potest, ut ex se patet, insuperque demonstrabitur *infra disput. 14. quæst. 4.* Concluditur ergo, omnem chimeram cum aliquo possibili sibi opposito connecti, prout erat demonstrandum. Recognosce dicta ad rem *suprà quæst. 2. propositio. 2.*

Propositio 5.

Omnis chymera impossibilis cum suo contradictorio est metaphysice connexa.

Quia est connexa cum extremo sibi metaphysice opposito, iuxta *propositio. 4.* Ergo vel sibi opposito contradictoriis; & habetur intentum: Vel sibi opposito contrariis (ad hæc namque duo genera oppositionis reuocatur omnis oppositio metaphysica, ut ostendimus *disput. 14.*) & sic mediata erit connexa cum suo contradictorio, utpotè cum quo suum contrarium metaphysice connexum esse necesse est. Alterum quippe contrariorum cum alterius contradictorio necessarium est connexum, cum nequeat esse sine illo, hoc ipso, quod cum suo contrario esse non potest, ut ex se patet, & dicta *disputatione 14. quæst. 4.* demonstrabitur. Omnis igitur chymera impossibilis cum suo contradictorio est metaphysice connexa: quod erat demonstrandum; idque aut immediata connexionione, qualis nonnumquam erit, aut mediata, qualis frequentius.

Porro cum suo contradictorio existenti esse connexam omnem chimeram impossibilem, inde aliter demonstratur: quia cum sit luopectu conceptu impotens ad existendum, nequit non esse necessitata ad non existendum; atque adeo connexa cum sua non existentia; siquidem omne subiectum impotens ad vnum ex actibus contradictoriis, ad alterum necessitatum est, ut ex se patet; & *suprà disput. 8. quæst. 4.* est demonstratum.

In hac propositione fundatur ille modus arguendi, quem aliqui vocant admirabilem, & in humanis scientiis nonnumquam occurrit; quando videlicet ex vno extremo contradictionis assumpto, & supposito ostensuè demonstratur alterum; ut si quis contra asserentes, hominem non esse risibilem ex eo ipso, quod non sit risibilis, posituè inferret, ostensuèque demonstraret, esse risibilem. Quo arguendi modo vtitur Euclid. *lib. 9. Elem. propositio. 12.* & Theodof. Tripoli. *lib. 1. Sphæricor. propositio. 12.* necnon Cardanus *lib. 5. Proport. prop. 201.* Propterea enim iis in casibus ex vno extremo contradictionis alterum rectè inferitur, & demonstratur: quia illud chymera est impossibile, eoque iure cum hoc connexum suapte naturâ. Ceterum per dictum arguendi modum, ut concludatur, quod intenditur, in argumentationem deducentem ad impossibile tandem est recidendum. Quando enim ex suppositione vnius contradictorii sequitur alterum, ex suppositione vnius contradictorii sequitur vtrumque esse verum: quod est impossibile. Vnde reuertendo inferitur esse